

שולמית אלוני:
"אם יש לי 14 דקות בטלוויזיה,
לא אבזבז אותן על קשקושים
חסרי תכלית"

מאת

**ברוריה
אבידן-
בריר**

הכנסת- חפש את האשה

גאולה כהן:
מדוע ויתרה על
המקום הראשון
בתנועת "התחיה"?

**כתבה
שנייה
ואחרונה**

סטלה לוי:
"חבר כנסת שאינו
מגיע לוועדות, מועל
באמון הבוחר"

יעל תמיר:
"יש דעה שאנשים צעירים לא
צריכים להגיע לפוליטיקה,
כי הפוליטיקה מלוכלכת"

לסיבה במספר הנשים מסמנת את הבחירות
לכנסת העשירית. תגאות הנשים שתחלה עם
הכנסת הראשונה, נסוגה לאט אבל בבטחון.
מתוך 400 פרלמנטרים שכינתו בכל הכנסות,
רק 10 אחוזים היו נשים ומהן רק שש בנות
עדות המזרח: האבסורדי, ככל שצעקת הפי'
מיניום חודרת לתודעה - הוייצוג הנשי הי'
פוליטי פוחת.

אבל מי רוצה סטאטיסטיקה? לפחות אפשר
להתנחם בעובדה, שמול איש חזק ומורתי כמו
דוד לוי הוצבה אשה חזקה ומורחית במקום
השני של המערך, שרענה ארבל-אלמזולינו
(ראה מאמרנו בשבוע שעבר).
שבוע שעבר נפגשנו עם נשות המערך
והליכוד. השבוע - פגישה עם נשות הרשי'
מות הקטנות. אולי אין זו תופעה סוציולוגית-
פוליטית שנוצרה באקראי. העובדה היא כי
ברשימות הקטנות בישראל בולטת המנהיגות
הנשית.

המשך

**בעוד שהמפלגות הגדולות לא גילו נדיבות
כלפי המועמדות לכנסת הבאה,
צירפו המפלגות הקטנות -
בעיקר אלה שבראשו ניצבות נשים -
את המיזן החלש לשורותיהן,
אלא שהמקומות שבהן שובצו אינם ריאליים
ונראה ששמותיהן מתנוססים לקישוט בלבד**

הכנסת- חפש את האשה

(המשך מקמנד 2)

קרויו נשי היא אנט פלטר-שרון. האיש ה' בודד בכנסת, המותרם בכנסת, והפך את רשימתו למשפחתית ומספר 2 הוא אשתו ה' יפהפיה אנט. בשבוע שעבר הוזמנו כל החמ"ר לות לבית אסולין (זה שם נעוריה של אנט) לחווילה בסביון. האם האטלנטים יכניסו את פלטר-שרון ואת אשתו לכנסת?

„כבר אומרים לנו שאנחנו כמו הוגו פלטר-שרון“, מתלוצצים בדירת ה'גג שלהם בראשון לציון אסיר ציון אדוארד קוניצוב ואשתו המהנדסת סילבה זלמנסון. הוא מספר 2 בר' שיבת ג"ס. היא מספר 5 ברשימת התחיה, מעבר לחיובים, קוניצוב כעוס. בראיון שי העניק ל'לה זמנ' ול'לאספרס', טען פלטר-שרון כי הוא מממן את תנועתו של קוניצוב „אם יכנס שנינו לכנסת זה יהיה משונה“, אומר קוניצוב, ומאמין שהמקום השני שלו ב'ג'ס יואלי מהמקום המישי של סילבה כשהמהנדסת בתעשייה האווירית סילבה זלמנסון ציפתה ארבע שנים חצי בישראל לבעלה אסיר ציון, היה לה רק חלום אחד: לפגוש את בעלה ולהיות לאם. לפני שעלתה לישראל הופגשה עם בעלה במחנה, בילתה עמו לילה של ייחוד והאמינה כי תהרה, אך היא נשארה בבדידותה.

כיום, כשענת בת 16 החדרשים מתרועעת בדירה, והחלום נתגשם, חשה סילבה כי אינה מסתפקת בחלום. היא כמהה לחיים ציבוריים. אומר העל, הלבוש ג'ינס ומבטוח לתתחיל ללמוד עברית בחודש יולי, כאשר יכנס להסגר של 24 ימים באולפן עקיבא בנתניה: „כל המפלגות הבטיחו מקום ר"ר אולי לעולים, אבל לא קיימו. סילבה היא העולה היחידה בכל המפלגות, אך גם המ' קום שלה לא ראליו.“

סילבה: „אנחנו מקווים לארבעה צעירים בכנסת. כשהציעו לי להיות בתחיה ה' ססתי, בגלל חתינות. בכל בוקר אני יוצאת וקודם לעבודה, והתיוקת נמצאת עד א' בע אצל המספלה. אבל החלטתי להסכים, אני עם האדיאלים של ארץ ישראל שלמה. לא באנו לכאן להיות בגטו בירושלים או בתל-אביב.“

היא נמצאת בישראל זה שש שנים והצי בעל כשנתים. הוא עובר בשינויים של עולי רוסיה ומתריע על הנשירה העצומה שולי הייתי מצביע בעד, תחתיו, אבל לא בעד המערך.“

מאז עלה לישראל, ערך קוניצוב, העניו גא' הסופר, מיהשת סיורי הרצאות באר"ב. אני מעריצה את היומם של בעלי ומאחלה לו הצלחה, אומרת המהנדסת בת ה'36, אבל אני הרגשתי שאני חייבת ללכת עם גאולה כהן גם מפני שהוא עזרה לי הרבה בשנים שבחן הייתי לבד, וגם בגלל הרע' יונות שלה. אם אבחר לכנסת, אקח עוד מטפלה.“

הוא חותך: „אני לא חושב שהמקום של סילבה יואלי, לתנועה שלי באו אנשים מ' התחיה, כי בשנים האחרונות גאולה כהן לא טיפלה בעליה. באו אנשים מהמערך הליכוד. כשדוד לוי עלה בליכוד, הרבה רוסים ברחו.“

האם סילבה זלמנסון ואדוארד קוניצוב יהיו הוגו הראשון בכנסת, לצד אנט ושמואל פלטר-שרון, עם כל ההבדלים?

רשימה גברית

משה דיין חמד היטיב לכתוב. אך את כשרון התריזה שלו שמר לתגינות מיוחדות באמת, כמו משחקי כדורסל בינלאומיים או ההתכנסות האחרונה בגן ביתו לכבוד 120 חברי הרשימה של תל"ם.

התפיסת דיין מול המיקרופון: „בשם רחל ובשמי הידוע / להודות על שהתפניתם באמצע השבוע / להולל בצניעות מפי ידידתן של הנשים / שטרחו עד שיכלו ידידתן / ואפו בבצק / בשומשום מרחו / ובכדור הן מטגנות, עמלות וטרוחות / בשארן שכחות וזרחות וטרוחות.“

אכן, רחל דיין היא אשה יפהפיה, בעלה דעות פוליטיות חסרות, המממשת את הת' ביעות הגבריות של בעלה. היא יפה ו'

מספר 17 ברשימת תל"ם רואה את מי קומה: כריאלי, „אין זה אומר שנוריה מופ' תציע אם נקבל רק 12 מנדטים. מעב הרחח אופטימי.“

לרינה אין טענות כלפי מיקומה ברשימה. לא, נכנסתי לתל"ם בכריטיס נשי, והמצע של תל"ם בענייני מעמד האשה מקובל עלי. לי היה חשוב יותר להיווכח, שבין עשרים האנשים הראשונים בתל"ם יש מכה משר' ת' בולט: הם אנשים בעלי שכל ישר. הם לא אנשים המכורים לאדיאולוגיה צרה. ה' שרבו נצטתי במכוניתו של הרצל שפיר. שמחתי להיווכח, עד כמה השפה שלנו משר' תפתח.“

היא גדלה בבית פוליטי-רוויזיוניסטי. אביה נמנה עם מנהיגי הפלג הרוויזיוניסטי שנש' אר' בהסתדרות הציונית והיה חבר בהנהלת הסוכנות, „כל ימי חייתי בחברות אנגליה וארה"ב בעלות התודעה הממלכתית. אני מא' מינה, שהשפלות ישראל הרסנית.“

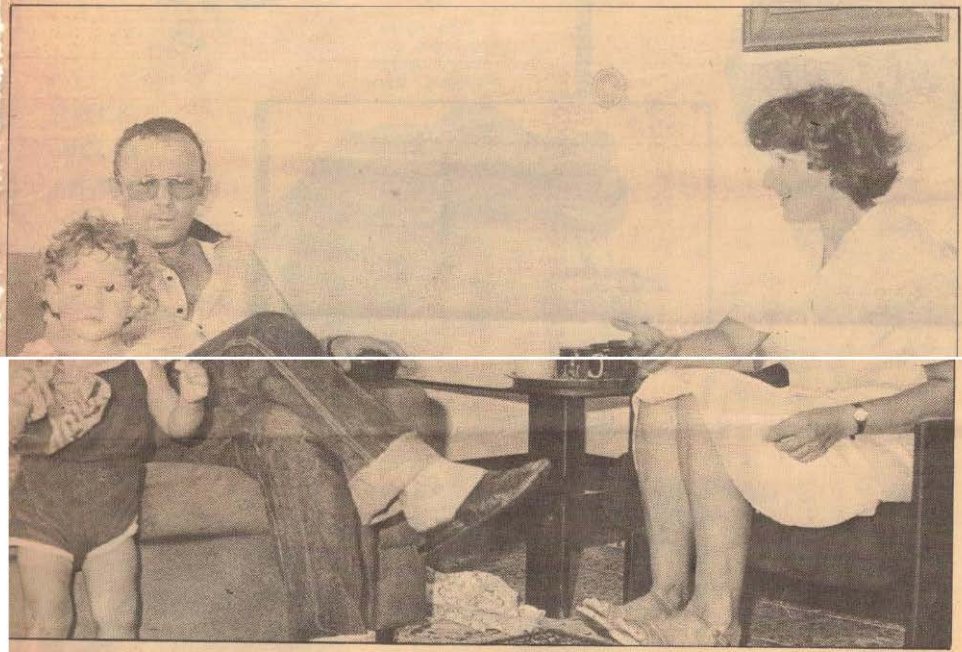
משה דיין אינו נמנה עם ידידיה. היא הכירה אותו לראשונה בבסיבות וינאות'דוסן.

של דיין, ומתרשמת מהגמישות המחשבתית שלה. הוא מבין שהמדינה חוו לא נמצאת במצב סטטי, באיור סטטי ובאווירה סט' טית. כאן הכל גיולי. ואם אנחנו נוכרים ב' התפוסות שעברנו כאן, אין ספק שדיין צודק, מי שלא מאמין שהאופציות פתוחות, אינו מבין את המורח התיכוי.“

אך נשלפת אשה כמו רינה סמואל ממכון ויצמן לרשימת תל"ם? אחד המסמכים האחד רונים שעליהם חתם משה דיין ערב פרידתו מכהנת שרה חרץ, היה מינויה של סמואל לרועדה הציונית המליצית שלד משרד החוץ, בעקדו של זלמו שובל.

היא בת 59, ילידת אנגליה, אלגנטית, בעלת קול קונטרלטו. מייצגת את התרבות האנגלית סקסית במיטבה. אינה נרהגת. מתגוררת במכון ויצמן, לקפוץ בגילי לפליטיקה? כל דבר עשיתי קצה באיחור. את בת זקוני ילדתי בגיל 40.“

היא משוכנעת, שבשנה זו חייבת אשה כמה להתנדב לעבודה במטה הבחירות, אלו חן שנים קריטיים למדינה, וחייבים להפסיק

סילבה זלמנסון, אדוארד קוניצוב ובתם ענת: „כל המפלגות הבטיחו מקום יואלי לעולים, אבל לא קיימו“

את הבני והיללה. הם לא מצודקים, ובכלל, טוב שיהיו אנגלי-סקסים בפוליטיקה. רק מי שנולד בארץ דמוקרטית מבין מה י' שיטה ממלכתית. זו לא סגולה. זו עובדה. אנשים ממזרח-אירופה, מזרזים-אמריקה או מארצות הים התיכון מתקשים להבין תהליכים פוליטיים טבעיים כמו חילוס' שלטון, חילופי של' טון אינם קטסטרופה. עם גולדה מאיר לא היביתי לטוחח על פוליטיקה, אבל היא ידעה י'אנו עומדת להצביע עבור הליכוד בבחירות של 1977. כעצם, הרעות שלנו על רבים מאנשי המערך היו הוות, ומובן שלא אצטט כאן את הדעותיה על אישי המערך. בשיעה שגולדה שמ' עה שאני מצביעה עבור הליכוד, זו הייתה הפעם היחידה בתולדות יחסינו שהיא בעסה עלי. אמרתי לה: את, שחייט בארה"ב, אין את יכולה לתאמן שלטון של מפלגה אחת במשך שלושים שנה? אלה הם גוהלים פטר' לים“.

רינה סמואל לא חלמה על חכרות בכנסת.

משה דיין ליווה את גופחו של קולג'ל מיקר (סטון) מרקוס לארה"ב, ורינה סמואל פגשה אותו בחוקף מעמדה כאשתו של דיפלומט ישראלי. (בעלה הראשון, השגריר לשעבר ראובן דמני, הוא אבי שני ילדיה המבוגרים. בעלה השני, שממנו התגרשה, הוא פרופסור דוד סמואל. לפרופסור ולרינה בת חילת). „הייתי מיוודת עם אשתו הראשונה של דיין ואני מחכבת את הנשייה, אך אני רחוקה מלהיות בין באי ביתם. אני מעריכה את משה דיין כמדינאי יחיד בארץ, שבאמת מבין מה קורה ויותר מזה מה עשוי לקרות, לדעתי, מה שמאפיין את דיין זו הכנות הפוליטית. אין לו תשובה על רגל אחת לכל בעיה, ואני לא יודעת אם הוא מתעניין במעמד האשה או בכוחות פנסיה שוות לגבר ולאשה. אבל הוא מתעניין בגורל המדינה הרבה יותר מאשר בגורל תל"ם. אני פעילה במטה הבחירות, ויש אנשים רבים שאיני יודעת מה הרקע הפוליטי שלהם. אני קוראת ועכשיו את ספרו התחרון

תשתקי בכל מה שסרוך בפוליטיקה. תל"ם היא רשימה גברית, והמדיות שלה מצביעות על עשירייה גברית פותחת. רק במקום ה'17 מופיעה האשה הראשונה — רינה סמואל. לא נעים לשאול את סמואל, עוזרת מיוחדת לנשיא מכון ויצמן, פרופסור מיכאל סלע, עתונאית וסופרת, מהם כישר' ריה נחחום האפיה, הבעק, השומטום, ה' טיגון והידיים המיובלות רינה סמואל אינה פנים אנונימיות. היא הייתה „סופרת הצל' לים“ של גולדה מאיר ו'ל, ומתבה למענה את ספרה האוטוביוגרפי „הייתי“, היא ה' תתפה גם בכתיבת האוטוביוגרפיה של יג' אל אלון ז'ל „קשת דוד“, ופסיקה בשמה ספר לילדים ומדריך לגנב ולסיני. אמה ישישת, המתקרבת לגיל 90 ומתגוררת בתל-אביב, היא בעלת תואר „מסטר“ הייתה עתונאית פעילה בימי רוקותה. רינה סמואל עצמה, אם שלוש, עבדה כעתונאית בארה"ב, שם סימה את לימודיה האוניברסיטאיים.

„לאשה“, גיליון מספר 1763 — 15.6.81

רינה סמואל:

זוהי, 32 שנה
דיין הוא האיש
הכי מושפץ במדינה.
רק בגלל דאגתו
הפוליטית והמדינית
הוא מוכן
לעבור
בשביל היסורים
הזה"

אנט פלוטשרון ובעלה: מקום שני ברשימה המשפחית

צעירות העצירים של בית המוקדקים, ותגול
את הכתר מרונזי מילוא ואהור אולמרט, ש'
נכנסו לנכנס כצעירים אמיתיים והצו בתקופת
כהונתם את גיל ה-30.
האם שלוש נשים בהמיסיה המתחת מרמי
ויס סאלוני מעדיפה את המון הנשי בפולי'
טיקה? יולי תמיר מבסחת זאת כך: ,המיקום
של הנשים בר"ץ, מאפיין את האידיאולוגיה
של התנועה שלנו, הנאבקת למען זכויות ה'
אורת. חלק מהמאבק הוא על הזכויות למעמד
האשה. בשום פנים ואופן אנתנו לא תנועה
פמיניסטית כחלק מהמאבקים של אנשי התי'
נועה על זכויות האורת, לנשים ניתנו אפש'
ריות שוות ערך."

יולי תמיר — דקת, הטובה, יפה גם ללא
איפור — אינה פנים חדשות בכתורות. היא
נמנית עם מייסדי, שלום עשירי, והיתה
דמות דומיננטית בסגף ההיררכי של התי'
נועה. גרעין של ,שלום עשירי' הצטרף ל'
מערך, יולי ואחד ממעמיה הצטרפו לר"ץ.
בעלה הראשון היה יובל נריה, מראשי
,שלום עשירי'. הוא לא הספיק להיות גור'
שה זמן ארוך, ונשארה ללונדו רפאלי (28),
מבעלי ,עפרונות ירושלים'. גישואיה לגבר
אמיד יכלו לשחרר אותה מעבודות לוחצות.
אך יולי, בתם של ארכיטקט ערים ועורכת'
ספרים, אינה אוהבת לפגש את עצמה: היא
עובדת ולומדת. היא שקדית על המאסטר, רר
עבדה ומנכ"ח כמזכרת הועדה של המוע'
צה להשכלה גבוהה שבדקה את נושא המכר'
נות הקדם-אקדמית. עם סיום עבודתה של
הועדה עבדה כעוזרת מחקר באוניברסיטה.
לאחרונה התפטרה.

במקרה של יולי, הפוליטיקה היא אם אם שאר'
אפשר בלעדיו. אני מסת להציל את המסטר'
בשארית כוחות, והן קשה. אחרי שלוש שנים
בשילום עשירי וארבעה חודשים בפוליטיקה,
אני שוקת. אני עייפה."

עם מבט ל,שלום עשירי' הוא משותף:
אני מודה, ששילום עשירי היה פחות מעייף,
היונו מארגנים הפגנה, ונחיים חודשי. כך המ'

יו"ר המטה של תל"ם, זלמן שובל, המינן אור'
תה לפגישה של התנועה. זה היה לפני כמה
חודשים. באתי לפגישה בארתי, שלראשוני
אני מאמינה שהתנועה הן תקום."
מה הוא השטר הפוליטי שהיא מתחייבת
לפרוע אם תיבנס לכנסת? ,לא השבתי מה'
אעשה בכנסת, ואני לא רוצה לתת תשובה
פזוזה. אני חייבת לחשוב על זה. אני מאמינה,
שבארץ יש כמיחה למפלגת-מרכז יציאותית
כמו תל"ם. עם מנהיג שלא הולכים אחריו
בצורה עיוורת. אני לא יודעת, אם מצב כזה
קיים בפלגות אחרות. לדין מקשיבים ב'
תל"ם. הוא לא לוחץ על אנשי הרשימה. הוא
רוצה שתקבל ימור את אנשי הרשימה, גם אם
דגעי הטלוויזיה שלנו ספורים. קשה לו לתאר
את המדינה כארבע השנים הבאות בלי משה
דין בממשלה."

כאשר ימים אחרו בנביחה עתיקה, בתאות
בעע, בכסירת ראיונות. רינה סמואל שמעה,
קראה ומתקוממת: ,זה 32 שנה דיין הוא
האיש הכי מושפץ במדינה. יש מה-תעללות
אניוספות. אני לא חושבת, שדין מושפץ כש'
ני השמעות. הוא שיש מילה אומץ לב בלתי
הגיל. ורק בגלל האוחו הפוליטית המדינית
הוא מוכן לעבור בגיבול היסורים הזה. הרי
דין לא זקוק לפרסום ולכסף."

עורב דומעה שיתופה עם משה דיין באפי'
פת בחירות, היא נאלצה אם היא מתרגשת
מטבילת דאש, ,אני הרי לא מופיעה בתקן
של שרה בימורל, ואני לא עוברה כמחור'
בר".
כאשר סמואלם אותה מי הוא הכותר המ'
צור של תל"ם, היא מנסה לשרטט את הפרר'
פזל: ,ברור, שלא נהיה תנועה מאסיבית'
עממית. זו תנועה של אנשים גמישים, חוש'
בים והאחראים'. הוא עמדה לנסע לארתי'
למקוה ארזות, אך בגלל הבחירות ביטלה
את כניעתה, ,שהיה ברור', היא מבקשת
להתגייס. יתקודה המוצא שלי היא לא ה'
כיוונה של משה דיין. אם כי, מה בעצם רע
בכחומת?"

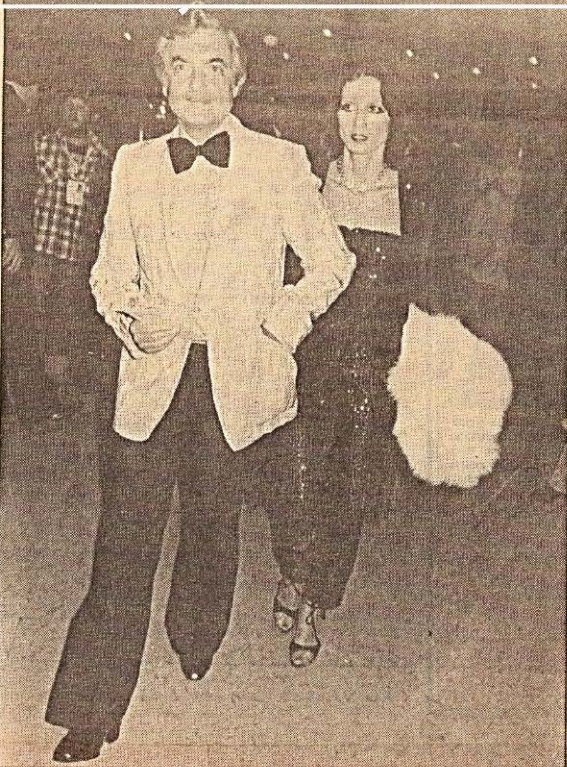
צעירים נמנית האחריות במכון ויצמן
היתה גבורה במגדל השן האקדמי, כביכול
רוחה וכנותה מפוליטיקה ומימיות. אבל
כאשר המאמינה בהשפעות ילדות בעיצוב ה'
איטיות המבטלה הוא נוכרת: ,כשהייתי יל'
דה בה שלישי-עשרה, חייתה לי פנטזיה שאם
תהיה מדינת יהודים ותהיה משלחת החדית'
לחבר הלאומים, אני אחיה חברה במשלחת."

הרשימה רצי"ה

ימים שבהם העדיף מנהג בנין בהשראת
ויוץ אמריקני. להופיע בטלוויזיה כסבא מסור,
החליט גם יועצי של טולמית אלוני כי מה
שמפיו לזכרו של זה לו שונת המרשחות. מי
אשה מנצח לרוח, הם רצו לצלם אותה בביר'
תה, מקופת בעלה, בניה ונכדיה. אלא שב'
רצע האחרון נרתעה טולמית אלוני מהתיאטר'
רון המבוים, ,אם יש לי 14 דקות בטלוויזיה,
לא אבזבז אותן על קטקושים חסרי תכלית."

היא העדיפה להישאר כמו שהיא.
כאשר הגיעה טולמית אלוני, ראש רשימת
ר"ץ ואחת הפורמטרות התוספתיות-יועמות
שלנו, כליל הגיפת הרשימות למשכן הנכנסת,
היא חייתה מליות בשלוש נשים. אנואלוף
(מל) ורזית יערי-עופר, ד"ר עדנה מרגלית
וישל תמיר. בפרוודור הן גיטו בשר יוסף
נורג ובח"כ אברהם מלמד. יניי חובשי הכיסת,
טבטארו ברצע האחרון בלי אהרן אבהצירא,
סקרו את הנשים ובורג תרגם את המבטים
להערה: ,לך יש כליכר הרבה יפות, ולנו יש
עששו מקום פנוי ברשימה או אולי תתני
לנו יפה אחת?" ואלו יורר ועדת הבחירות,
השופט משה עיצובן, החליט: ,זו לא רשימת
ר"ץ, זו רצי"ה."

בראש ר"ץ עומדת אשה, טולמית אלוני.
ד"ר דינה גורן, שדרנית ופרטנית רדיו בעבר
ותיום מרצה לקומיניקציה, ניצבת במקום הר'
ביני, יעל (יוליה) תמיר בת ה-27 נמצאת
במקום החמישי. אם תיבנס לכנסת, היא תהיה

תה נחלש. כאן הפעילות אינטנסיבית,
כשמנסים לשקול עם יולי אם כדאי להונח
קריירה בטוחה באוניברסיטה למען כיסא פוי'
רוטי מתנדנד, היא מסבירה: ,שנים פעלת'
בתנועה חוי-פולמנטרית, והאמנתי שזה מס'
פיק. בא גוש אמינים והוכיח לי כמה אנתנו
זקוקים למשקל-גנר, לכות פירלמנטרי שיעמוד
נגדם. לכן החלטתי ללכת לפוליטיקה."

יולי, העושה כיום מחקר עבור האוניברסיטה
של ניו-יורק על תמימת פוליטיקה-פסיכולוגי'
גיות, מורגלת בהערות בנוסח של: ,כל-יך
צעירה ויפה, מה לך בפוליטיקה? ואילו לה'
התחשק להטיח באונוי חבוי ועדת הבחירות
בראשותו של השופט משה עיצובן, ארז זה,
טבויעדה הנכבדה יש רק אשה אחת, וגם זה
בתפקיד מזכירה?

ובימי רצינות: ,ההערות האלו, בנוסח של
מה, יפה כמון עושה בפוליטיקה? מרגיזות
בהתחלה, ואחר-כך את חושבת: יש דעה שי'
אנשים צעירים לא צריכים להגיע לפוליטיקה,
כביכול ישתקו הנערים לפנינו בהפגנות
שלום עשירי על הדשא. תהיו יפים והפגינו.
אחר-כך בא תורו של המוסר הכפול. אם הצ'
עירים מנפצים את התלמיות, נעשים רצינים'
והולכים לפוליטיקה, אומרים להם: מה פת'
אום? הרי הפוליטיקה מלוכלכת."

היא מוכנה ללכת את האצבעות ומתעלמת
מהערות גבריות. כשהחלה את פעילותה כי'
שלום עשירי' וייתה בזה לפגישות, כמעט
תמיד הן שואלים: של מי הבחורה הו? מי
החבר שלה? היא המוכירה שילם? כשמוטה
גור הגיע ל,שלום עשירי' ,לחגיגות' הוא
שאל: ,הבאתם בחורה יפה לקייטוט?' אלא
שאצל יולי תמיר לא המצאי קיני התמטרות.
היא עונת במציאות. ומדוע תתלונן על השו'
בינים הגברי של בני ה-40 וה-50, שגולדו
אל תוך קונספציות גבריות שטופחו עליידי
אמותיהם? וגם חברה ב,שלום עשירי',
כשהיו יובשים בישיבות והיה מניע סעיף ה'

(העורך עמבר 108)

הכנסת - חפש את האשה

(המשך מעמוד 9)
קפה או רישום הפרוטוקול היו פוליסה לעברה ללא בושח. היא התעלמה מתרוממות הגבריות. נשות ר"ץ פרסמו מודעות מאירות עיניים, שבהן קראו לפעילות ציבורית כדי לסייע ל"טולמית אלונה לכהן כשר הפנים. על הפעילות סביב אלונה אומרת יולי תמיר: "אחת הבנות עזרה הגדולה של נשים בפוליטיקה היא, ש"אם הן כבר מגיעות לעבודה חשובה הן סבורות שלחןן להתעסק רק בענייני נשים, כמו מעונות יום, שעות עבודה ופנסיה. אלה הם נושאים חשובים מאוד, אבל לנו חשוב להת"א דיר לציבור את החודעה, שטולמית אלונה מתאמצת להיות שר הפנים יותר מכל אחד אחר".

אבל דיברו בו על פוליטיקה. על-פי הדוגמא אלה של הקרובים שלי, הפוליטיקה לא היתה דבר מעודד. להפך, בילדותי הבנתי שפוליטיקה היא דרך קשה".
היא גדלה ברמת-אביב ועברה דרך שיגרי-הית: הנועת הצופים, תיכון "אלאנס", קצ"נה במודיעין. במלחמת יום-כיפור שירתה ב"סיני, זאת היתה אכזבה איומה. התגובות שלנו לא היו פוליטיות, אלא אקט מוסרי. ה"שורשים של, הלום עכשיו היו קשורים לתס"כול שלנו. להרגשה שאסור שתהיה טעות נור"ספה כמו זו שקרתה. זה היה קשור גם בהש"קפת-עולם בסיסית יותר. שהתחילה להתגבש בצבא. זה נבע מן ההשקפה הליברלית, שפתי"רון הסכסוך באזור קשור במוניות האדם".

עם כל הליברליות שלה, מי שהיתה תל-אביבית ומתגוררת בירושלים אינה רואה את בירת ישראל מחולקת, "צריך לאפשר לבני כל הדתות להודיע מכוניתם לאומיות ודתית. ר"ץ מאמינה באזורים מוניציפאליים בירוש"ל

הכל בהתנדבות. התנועה הלכה ונשתקה. בעלה הראשון, ויכל גרית, לומד כיום פסיכ"ולוגיה. כשישיא היא היתה בת 21. הוא בוגר ממנה בשנה. הם נישאו לאחר שהתגוררו יחד. לפני שנתיים התגרשו.

התפיסות בחייה של יולי, לא היו רק ב"מיגור הרומנטי. את לימודיה באוניברסיטה החלה בפקולטה לביולוגיה במחלקה לגנטיקה. היא סיימה תואר ב.א. והיתה בסיומו של ה"מסטר, כאשר הגיעה לפרשת-ידריכס. המפגש עם החברה ובפיותה, כפי שהשתקפו בפע"ליותה ב"שלום עכשיו", הביא אותה גם לפר"ש-ידריכס אקדמית. "נקלעתי ללבטים. זו לא היתה החלטה קלה, אבל לא רציתי להשתעבד למדעי הטבע, לבוא למעבדה בשעה שמונה בבוקר, לתור הביתה בשמונה בערב, לבלוע מאמרים, לברדל כרומוזומים ולדעת שאני סגורה בעולם צר. הרגשתי שאני מתקדמת בנושא טכני מצומצם".

במאבק שבין המדע הפוליטיקה, ביצאה ה"פוליטיקה, "והיתה לי תחושה שדברים קורים במדינה, ואני מנותקת במעבדה. הרגשתי ש"בושר לי בעצמות לפעול. מצד אחד הייתי זקוקה רק להצ"ש שהו נוספת כדי לסיים את המסטר בנוטיקה, ומצד שני הדברים מחוץ לתחלי הבניין היו חשובים יותר מהמיקרוסקופ. היה ניגוד. אי-אפשר היה לשלב את שני הד"ברים ביחד".

היא היתה עדיין נשואה ליובל גרית, כש"החליטה לפרוש מהגנטיקה ולהתחיל את חייה האקדמיים מחדש במדינת החברה. אני לא מצטערת על החלטה, מסבירה מי שעומדת לפני קבלת המסטר במדינת החברה. לא יכול"תי להמשיך להתמודד בעולם הצר. אני מיר"צה שהחלפתי את הגנטיקה בפילוסופיה ו"מדעי המדינה. אלה מקצועות שמרחיבים את האופקים ומתאימים לעולמי".

התנהג חבר במרכז הנועת החרות. כשהיה לישה להצטרף לר"ץ, החייעצה עם בעלה. "חלק גדול מהיכולת שלי להתמודד נובע מן העידוד של בעלי והסבלנות שלו". כמו שם בעלה הראשון, היא התגוררה עם בעלה השני עד שנישאה, לפני שלוש חודשים.

על הצירוף המקובל של לבלוד ופוליטיקה, היא משיבה כטעון נגדי: "לא נתקלתי ב"פוליטיקה בתכנים שלא הכרתי באוניברסיטה. יש ההבדל הוא שבפוליטיקה הכל מדווח. יש חשיפה קשה ותחרות קשה".

היא עובדת כחברת ר"ץ בחצי-מסיה, "כי הייתי צריכה לעזור את משרתי האחרת". במודעות של ר"ץ מוגדרים התומכים כאני שים יפים, טובים ואחרים. "זה נכון, אגננו מבקשת לא לרוק עלונים על הרצפה. אחת הבעיות שלנו היא, שבראש הרשימה עומדת אשה בקרב שכבות מסוימות. זה מעצור פסיכולוגי. יש מקומות שבהם אני שומעת אנשים מטיחים: "אלונה? שתלך הביתה!" מול שולמית אלונה וד"ר דנה גורן חייפות הלשוני, היא מעודדת אך מבטיחה: "אני חיי"פה בכח. אני עוגלתי בחברה של שפע כילדת-שמנת, שקיבלתי מדינה מכונה נפ"גשת עם תסכול רק במלחמת יום-כיפור. ה"ניכור והתסכול של דורי היו מוטיבציה לפע"ליות שלי. אני מאמינה שאפשר להילחם בירידה, בפער העדתי, בבעיות הכלכליות וה"בטחוניות. אף אחד לא שולח אותי. מי שלא לייטיקה היא כמי שם. הקסם הוא שאנשים יכולים להתוות את עתידם. לא קל להשפיע, אבל צריך לנסות להשפיע".

אם תיכנס יולי לכנסת, היא עשויה להיות חברת-הכנסת הראשונה שתתלך שכרטה בין שיניה. כי אם הכנסת או בלעדיה. בגיל 27 יש להגות סתוד ארבע השנים הקרובות היא תצטרף לכרטיס הביקור האקדמי-פוליטי שלה גם את האמנות.

בכנסת התשיעית, היתה ח"כ סטלה לוי דמות קבועה בפירודור-הכנסת. חברים טובים ופחות טובים, אמרו לה כי לאלי"מ (מיל),

(המשך מעמוד 106)

ליס תחת עיריית-גנ".
יולי נזכרת בצעדים הראשונים שלה כפ"ר לייטיקאית בתנועת "שלום עכשיו", באמת שלא חשבנו על האימפקט כשהתמנו על המכ"ח המפורסם. חשבנו רק על האקט המוסרי. כשבאו מחלונות ורצו לראיין אותנו, אף אחד מאתנו לא רצה להתראיין. החבר"ה פחדו. עד היום שני החבר"ה ששלפנו לראיין לא סל"חו לנו. כי הם נחקצו והתבלבלו נורא".
למה התפוררה תנועת "שלום עכשיו" ואיפה 100,000 המפגינים שצעדו במאה אדירה ערב הסכמי קמפי-דיודיד? "כשהלכנו לתנועות פליטיות, הסכמנו כי לא נעביר את הכרטי"סיות והסגנים. התנועה לא התפוררה. היא מלכתחילה היתה בגווה כתנועה המגיבה על אירועים פוליטיים, התנועה לעליות וירידות של אירועים. יכולנו להפגין עם פרחים, אבל אין יכולנו להילחם בפורעי-חוק כמו אנשי גוש אמונים? אף יכולנו לפרק התנהלויות? ב"חברות הפוליטיות שלנו, האלימות מחוץ ל"תחום. במציאות הישראלית אולי מצינו את עצמנו. היינו כמה עשרות איש שארגנו עצ"דות, הפגנות, חוגי-בית, פעילויות חינוכיות —

מבצע אביב 81

vito
וויטו
קרם מעולה
להרחקת שערות

**זו לא נרת
חבר שלק?**
את הספר המשגע
**מילים
זרות**
כתובות קיר עסיסיות
במהדורה חדשה מורחבת

להשיג בחנויות הספרים המובחרות
הפצה: א. ערמוני, טל. 292026 (03)

את
העומדת על סף השחרור מצה"ל, זכרי -
הצלחתך בחיים תלויה בכך!

כדי להתקבל לאוניברסיטה או לטכניון —
כדי ללמוד מקצוע טכני או ניהולי —
כדי לזכות בתפקיד רציני בעבודה —

**יש צורך
בחסודת בארות!**

הצטרפי לאלפי חיילים בשרות סדיר
ולעשרות אלפים שהשתחררו מצה"ל. —
למדי במישלב באחת משלוש מסגרות:

- בי"ס ערב לבגרות למבוגרים
- בי"ס בוקר לבגרות למבוגרים
- השכלה בכתב באמצעות הדואר

חיילים רבים מצליחים ללמוד
וכהיבן, בכל המקצועות,
משך שנה אחת.
רבים עושים זאת בזמן השרות
הצבאי

**בארות לומדים
ב-מישלב**

בניקוח משרד החינוך והתרבות

הנחות מיוחדות לחיילים, חיילים משוחררים, ועובדי מוסדות

מישלב

יצאנו 53 ת"א, טל. 9-263186 ת.ד. 21375, מיקוד 81923
ההתמודדות הכללית של העובדים בא"י/מפעלי תכנות וחינוך בע"מ

הכנסת - הפש את האשה

(המשך מעמוד 108)

סילבה זלמנסון ובתה ענת

תבצע פרטים
טריומף
1981
פרטים יקרי ערך
פרטים בחנויות

אני דוגמנית,

וכפי שאתן יודעות אני צריכה לייצג שלומות -
עלי לנוע בחן ובטבעיות ובכל בגד שאני לובשת
עלי להיראות כך שגם אתן תרצינה
להיראות כמוני - ואני מצליחה בזה!
דוגנות לדעת איך?

זה פשוט הסוד הנפלא שמתחת לשמלה -

חזיית טריומף

בטריומף חושבים על הכל -
המעצבות הן נשים והן מבינות את
כל הבעיות שלנו.

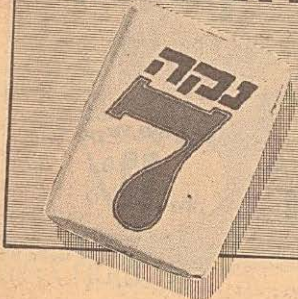
בחזיית טריומף אני תמיד נראית
מושלמת ומרגישה מושלמת -
במדים, בבגדים חשופים, בשמלות
הדוקות ואני תמיד נעה בחן ובקלות
אני יפה ומוכנה לכל...
כולם מרוצים ממני - וגם אני!

בטוחה חפשיה ונחשקת

הסוד הנפלא שמתחת לשמלה.

נכשיו כדאי לאגוד

רק עד סוף יוני
11% הנחה

נקה 7 תענוג אמיתי

הסברתי לגברים, שאני לא מחפשת כקום בכי נסת. עוד לא. שראשית דבר אני רוצה ללמוד את המפלגה ואת התנאים הפוליטיים. למרות העובדה שעניי פקודות וראיתי את הגברים הגדולים שהצנחו, אמרתי לעצמי: טוב, נשים חייבות לעבור טירונות פוליטית. גברלית צריכה להוכיח את עצמה, גם אם ב"משך שנים, בצה"ל. צברה נסיון עצום. אלא שהמחסום שלי היו נשות המפלגה. כשהייתי צעירה אתן, היה ברור שהן לא התכוונת בנגי רליה, לאחר שהשקיעו עשרים שנות טיפוס לצמרת. הבנתי שלעולם לא אגיע למעמד ב"מפלגה. בה נשים מפחדות מנשים. הלכתי ל"שינוי" ואני מוכרחה לומר שלא התאכזבתי. הנשים ב"שינוי" תופשות מקום מספרי חשוב בכל המוסדות העליונים של התנועה".

ב"1977, השתתפה במסערת הבחירות, כי חברת ד"ש, וכתה במקום לא ריאלי. ד"ש הפכה לרשימה גברית מובהקת. התקידו כמי זכיר הסיפה בכנסת. אפשר לי להיות מתנד ולתיות בסנים. ללמוד את התליכני המליאה והעבודה. היום, אני יכולה לומר במלוא האחריות: העבודה הממשית בכנסת לא נעשה במליאה, אלא כבוצעת בוועדות. חבל שמצי"למות הטלוויזיה מוקיעות את המליאה הריקה, ולא יכולות לפלוש לוועדות ולהציג את ה"בושה האמיתית. לא אחס לומר: חבר נכנס שאינו מגיע לוועדות מועל בבורה, שינוי" היתה המפלגה היחידה, שביקשה לנכות מה"משכורת של ח"כ נעדר. אבל ברור שחוק דרשני כזה לא התקבל על דעת כל המעור"נישים".

של ועודות יתומות ולא מאוכלסות, יש לסטלה לוי, שסגרה את העשירית הנשית בכנסת, רק צורך מתמאות לפרופול הנשי ב"כנסת, מדמפ"ל ועד המערך, הן התרוצות ביותר והמתמידות, עם אחוז החיסורים הקטן ביותר. ולא איכפת לי אם מאחורי כל חרוצה (סוף מעמוד 116)

מי שהיתה מפקדת הח"ן ונספחת נשים בור"שינוי, לא נאה להתרוצץ כמוכירת סיעה. היא בלעה את העצות הטובות והעדיפה לר"א את עצמה, בחומר או ברצינות, כח"כ ה"121 של הכנסת התישית, או כח"כ ללא זכות הצבעה" אלוהי הפוליטיקה בכל זאת חמל עליה. בפרוואר האחרון, היא הפכה לח"כ מן המניין והספיקה להלם את המושב היוקרתי עד הקיץ.

האם היא תיכנס לכנסת ה"10? סטלה לוי, מקום חמישי ברשימת שינוי, של פרופסור אמנון רובינשטיין, מאמינה שהמקום כמעט בטוח, גם אם הסקרים מנבאים לשינוי נח קטן יותר בעוגת הבחירות. "על כל פנים, עם כל הירגות שלי, אי אפשר לומר שהוצנחתי. נבחרתי בבחירות דמוקרטיות", אומרת שטלה לוי ומסיפה: "צריך לקרור עוד ועוד את מעמדן של הנשים בפוליטיקה הישראלית. ל"דעת, אשה בפוליטיקה כאן לא יכולה לה"גיע למקום נכבד בגיל צעיר. רק אחרי שנים של השתפשות בארגוני נשים נוהגים לה להגיע".

היא עצמה פנסיונרית מצה"ל, גרושת זה שנים רבות, ללא ילדים. בעלת עבר של 32 שנים בחאקי, פלוס שנות השירות בצבא הבריטי, שלוש שנים בשגרירות ישראל בווינה גטון ושנה וחצי במשמר האזרחי, "לי המעבר לפוליטיקה, היה קצת מזור. כל ימי הייתי בצמ"ל על תקן של שוויין מלא. נכון שלא היה שוויין בתקן, אבל זה נבע מהתיפקוד השונה של נשים וגברים בצמ"ל. אך ברגע בו הוגעה לך דרגה, קיבלת אותה. יצאתי לחיים האזרחיים ואז הנבתי שקשת כמעט בלתי-אפשרי להצנח גברלית לפוליטיקה.

מי סרוב להשיט לה את המצנה הפוליטי? אני לא רוצה להשיץ, ואני לא חופשיה לספר הכל. בשנותי בצבא, לא הודתיני מ"ליסית, אך היה ברור שאני קרובה למפלגת העבודה. שמעון פרס ואחרים חזרו אחרי.

הכנסת - הפש את האשה

(סוף מעמד 109)

אנט מלטר-שרון

ואחריכך נכנסים המחרפים למזנון ושותים קפה, באחות'אחים, עם המחרפים. לקח לי זמן להבין שזה כמו אצל עורכי'דין, המתנ' גחים בבית'המשפט והופכים לחברים במזנון. אלה הם כללי המשחק הפרלמנטרי. אבל אני, כנראה, מתוץ למשחק. היתה לי רק קריאת בנינים אחת. כשמרדכי אלגרבל דיבר על הפער החברתי, זה הרגיו אותי וצעקתי: איפה דייח בארבע השנים האחרונות? ואז סעדיה מרציאנו צעק לעברי: את גזענית! את גרועה מדאשכנזים!

לא רציתי לענות ולומר לו כמה אני מכירה את הביורפיה שלו, מימי שרותי ב' צה"ל. האמת היא שבס אם אני יודעת טוב מאוד מי הוא ח"כ סעדיה מרציאנו, נפגעת. כנראה שאני עוד לא מתוסנת. לוקח זמן להת' חסן, ובכלל, אני טיפוס שהדמעות באות לו בקלות. נשארתי רגשנית."

כמה נשים תהיינה בכנסת הבא? בינתיים מתפלמסות המפלגות הגדולות, לצד נושאי דת ומצפון, היגוד, תרבות ואמנות, יחסי ערבים ויהודים, כנסת, חוק ומשפט ותקשורת, גם בנושאי מעמד האשה. טוענים אנשי המ' ערך: אנחנו בעד שוויון זכויות וחובות מלא בין נשים לבין גברים. יש להכיר באשה, כאחראית לגורלה ולדרך חייה. ייצוג גדל ו' הולך לנשים, בכל המוסדות הממלכתיים וה' ציבוריים ובכל הדרגים, הוא צו השעה. דיי בורים יפים אבל לא מתייבים. לא מספריה לעומת זאת, טוענים מתנגדיהם שהם ממשכים את הנסינה המבישה במעמד האשה, תוך הקי' קה מפלה, בלחץ המפלגות הדתיות, הדמית' סות לאשה, ככת'חסות של המיסדר הרבני, וכאורחית ממדרגה שניה.

מה השתנה? שום דבר. מה ישתנה? על-פי הנציגות המיועדת לנשים בכנסת הבאה, נראה ששום דבר במעמדה של האשה בארץ אינו עומד להשתנות בעתיד הקרוב.

כזו, פועל המומנט הפסיכולוגי להוכיח שהיא יותר טובה מתגברים. ואולי חברת'הכנסת טו' בה. יותר מחתבר, כי היא עברה דרכים קשות ועקלקלות כדי להגיע. זה המקום להאשים, בגלוי, אם אירגוני'הנשים בישראל. מלבד נ' צמ"ת, האירגונים האחרים לא מצמיחים מנ' היגות. בפרופרציה נכונה, איפה יש ארגוני גברים חזקים כמו ארגוני הנשים בישראל? הן מגלגלות כספים, מוסדות, כוח. איפה הן בכנסת? למה יש נסיגה בייצוג הנשי?

סקרי דעת'הקהל, לא מדאיגים את לוי, מה עוד שהם מתנדנדים קיצונית משבוע לשבוע. היא מאמינה שהמיקום שלה ריאלי בתחלט. היא גם מסתייגת מהקביעה, שנוי מיושמת, בדעת'הקהל, כמפלגה לבנה, משכילה, הפונה אל, הבוחר השפוי, בוגר אוניברסיטה, בעל הכנסה גבוהה ומשפחה קטנה. "בחמישיה ה' הראשונה שלנו, מופיעים שני ספרדים. טולי' דנו ואני עצמי", מתהייכת מי שמצביעה על אילן יחסין המעוגן בארץ, החל מ'1800. "לאחרונה, נכנסנו גם לעיריות'הפיתוח. לי אישית, היום בו הוקמה, תמ"י, הוא יום עצוב".

כמו כל המפלגות, גם שינוי עושה, "יום בישוב". סטלה ועו'ד רינה שעשוע'חסון, מספר 8 ב'שנוי, הגיעו ל'יום בישוב" בפתח תקווה. העמידו, ליד בנק, שולחן, חילקו חומר הסברה, להצו ידדים. התגובות היו מעורבות. אנשים אמרו תודה, או זרקו את הניירות, או אמרו חבל'על'הנייר או מילמלו: זו התנועה של אמנון רובינשטיין? הוא באמת סימפטי ומה תעשה אם לא תיבחר. תפרשו?, "לא! לא! ב'שנוי מצאחי את מקומי. אמשיך לעבוד בתנועה, אתעסק בנושאי עליה ואקח קורסים באוניברסיטה".

על גידופי'הפרלמנט הישראלי, היא אומ' רת: קצת הייתי מוועזעת. תחילה מתרפים,